

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN
UTGIVEN AV FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET
❧ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ❧

ÅRGÅNG 15
APRIL
1928

Hammenhøgs Lanthushållsskola

Sommarkurserna börja 1 maj

och pågå till omkring 15 okt. Undervisning i alla i ett hem förekommande arbeten såsom matlagning, bakning, slakt, konservering samt sömnad och vävnad, såväl enklare som konstvävnad. Statsunderstöd 15-30 kr. pr månad för mindre bemedlade o. obemedlade. Prospekt från föreståndarinnan, adr.

Hammenhög.

HUSMODERN

köper

Bomullsgarn och Vävnader

från

Gefle Manufaktur A.-Bol.
STRÖMSBRO

och vet att hon erhåller
det bästa möjliga för sitt

HEM

Svanens vävnader bästa vävnader!
Gefle garn bästa garn!

Den omtänksamma husmodern vänder sig alltid till

Lunda Tvättinrättning

Garanteras ett förstklassigt arbete.
Kläderna försäkrade under tvättningen.
Telefon Drottningholm 20 och 190.

WESTLUNDS

*Fysikaliska & Homeopatiska
Institut*

Direktion: Hagård Westlund

Ex. Sjukgymnast & Hom. Läkare

System: D:r S. Hahneman

Scheelegatan 18 - Stockholm - Tel. Kh. 8120

Vardagar 11-1 & 4-6

De medel, som vid sjukbehandling å institutet användas äro:

**GALV. ELEKTRICITET, SJUKGYMNASTIK,
VIBRATIONER, MASSAGE, ELEKTRISK
HETLUFT, ULTRAVIOLETTA STRÅLAR,
HÖGSOL samt HOMEOPATI m. m.**

Human taxa

Vi behandla:

Sjukdomar i matsmältningsorganen, andningsorganen, underlivs-, hud-, kvinno- m. fl. sjukdomar. Obs! Lungsot, Kräfta och smittosamma sjukdomar behandlas ej. Den hom. medicinen tillverkas enligt den hom. principen under vetenskaplig kontroll på de apotek där denna läkemedelsberedning är införd.

Frågelista för sjukdomsbeskrivning sändes på begäran gratis.

En elegant alltid välkommen present

är en vacker sak, utförd i tvättäkta brokad-målning, t. ex. en kudde, duk, lampslöja, schal, scarf, väska, krage, näsduk e. d. Beställningar emottagas. Tel. Vasa 9724 - Adr. Hagag. 46, II Stockholm, Wallenkampf.

Telefoner

539 - 8326 - 5619

Malmö

Perslow's

**Siden- &
Manufakturaffär**

Största ural nyheter

HERTHA

ÄRGÅNG XV

APRIL 1928

HÄFTE 4

Fredrika-Bremer-Förbundets årsmöte i Stockholm den 11-12 april 1928.

Ater samlades F. B. F:s styrelse och kretsrepresentanter till årsmöte i Stockholm. Denna gång hade till möteslokal valts Föreningen Årstas hörsal och angränsande rum. Av mötesdeltagarna voro så många antingen genom sina kretsar eller självständigt andelsägare i Föreningen Årsta, att man väl kan säga, att förhandlingarna i år förlagts till det för alla gemensamma hemmet. Möjligen var detta en bidragande orsak till att sammankomsterna fingo den intima, otvungna prägel, som utmärkte dem.

Förbundets ordförande, Fru Lizinka Dyrssen var på grund av sjukdom tyvärr förhindrad närvara. Det var därför vice ordföranden, Dr. Karolina Widerström, som i hennes ställe hälsade de närvarande välkomna. Innan Dr. Widerström förklarade mötet öppnat, hyllade hon i varma, erkännssamma ord de tre märkeskvinnor, Fröken Gertrud af Klintberg, Fru Bertha Nordenson och Fru Anna Bugge-Wicksell, som avlidit under verksamhetsåret. Hon berörde de insatser på olika områden var och en hade gjort och beklagade den stora förlust som genom deras bortgång ej endast förbundet utan hela landet lidit.

Vid därpå förrättat val utsågs till mötets ordförande Dr. Karolina Widerström och till vice ordförande Fruarna Odencrantz, Borås, Quensel, Malmö, och Björkman, Norrköping. Till sekreterare valdes Fröknarna von Plomgren och Rheborg samt Fru Hellström. Protokolljusterare blevo Fru Sjövall, Kristianstad och Fröken Lundgren, Varberg. För att bereda det ordinarie styrelsevallet tillsattes en kommitté, bestående av Fru Gierow, Hälsingborg, Fru Levisson, Göteborg, Fru Hernqvist, Halmstad, Fru Eklundh, Lund och Fröken Langenheim, Mariestad.

Ej mindre än 27 av förbundets 33 kretsar voro representerade vid årsmötet: Borås, Båstad, Falköping, Gävle, Göteborg, Halmstad, Hälsingborg, Härnösand, Jönköping, Karlskrona, Karlstad, Kristianstad, Linköping, Lund, Malmö, Mariestad, Mjölby, Norrköping, Nyköping, Stockholm, Strängnäs, Svalöv, Umeå, Varberg, Växjö, Ystad och Örebro. Genom Fru Anna Björk framfördes en inbjudan till förbundet att förlägga årsmötet 1929 till Gävle.

Hälsningstelegram avsändes till de på grund av sjukdom frånvarande styrelsemedlemmarna och mottogs från Fru

Dyrssen, Fru Törnell och Fröknarna Ulrich, Kullgren och Kleman.

Förbundets årsberättelse.

F. B. F:s sekreterare, Fröken von Plomgren lämnade därefter en redogörelse för det gångna årets verksamhet. Förbundets medlemsiffra uppgick vid 1927 års slut till 5,205 och antalet kretsar hade ökat till 33, den under året tillkomna kretsen var Härnösand.

Med sedvanlig påpasslighet hade F. B. F. sökt bevaka kvinnornas intressen genom avlåtande av skrivelser till vederbörande myndigheter. Givetvis hade den synnerligen viktiga skolfrågan tagit förbundets uppmärksamhet i anspråk. Med anledning av den kungl. propositionen om skolväsendets omorganisation som hade framlagts vid 1927 års riksdag hade sålunda förbundet i skrivelse till riksdagens andra särskilda utskott uttalat krav på, att staten bereder flickor likaväl som gossar tillfälle till högre skolbildning och under samma ekonomiska villkor, att vid det högre skolväsendets omorganisation, normalskoletypen alltjämt bibehålles vid sidan av andra skoltyper, samt att staten på ett fullt betryggande sätt sörjer för de vid privatskolor anställda lärarinnor, som genom omorganisationen bliva arbetslösa. Det förslag om inrättande av kommunala flickskolor som framlagts av 1927 års skolsakkunniga föranledde förbundet att ingå med en skrivelse till Kungl. Maj:t, vari bl. a. framhölls vikten av att den kommunala flickskolan göres sexårig, då bottenskolan är fyraårig. Beträffande den praktiska linjen ansåg förbundet att planen för densamma ej skulle i detalj fastslås, utan att

man på detta område borde pröva sig fram.

Förbundet hade ävenledes avlåtit en skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan att på skolöverstyrelsens läroverksavdelning måtte inrättas en ordinarie ledamotsbefattning med särskild uppgift att handlägga ärenden rörande den kvinnliga ungdomens undervisning. I motiveringen framhölls såsom synnerligen önskvärt att ovannämnda befattning besattes med en kvinnlig pedagog.

Under år 1927 anordnade såväl poststyrelsen som telegrafstyrelsen assistentkurser, vilka kungjordes tillgängliga endast för manliga elever. På grund av att härigenom möjligheten stängdes för kvinnor att förvärva erforderlig kompetens för assistentbefattningar och högre tjänster inom post- och telegrafverken, hade förbundet i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställt om skydd för kvinnans rätt att förvärva dylik kompetens.

Tillsammans med Svenska Kvinnornas Nationalförbund hade F. B. F. inbjudit ordföranden i Brittiska Nationalförbundets poliskommitté, Miss Edith Tancred, att i Sverige hålla föredrag om kvinnlig polis. De båda föreningarna hade gemensamt ordnat det i Stockholm hållna mötet. Förbundet hade vidare tagit initiativet till ett av 36 föreningar undertecknat offentligt uttalande angående begränsning av tidningarnas brottmålsreferat och annan sensationsjournalistik.

Medlemmarna i redaktionskommittén för tidskriften Hertha, vilken under året utkommit med 10 häften, voro redaktören Fröken Ellen Kleman, byråföreståndarinnan, sekreteraren samt Fru Ka-

elevantal uppgått till 31. Skolan hade under 1927 åtnjutit ett statsanslag av kr. 8,100, anslag av Östergötlands läns hushållningssällskap kr. 1,000:— och av Östergötlands landsting kr. 1,000:—.

Apelryds fruktodlings- och trädgårdsskola hade under året haft 8 elever i den tvååriga kursen. Den s. k. sommarkursen, som omfattar 8 månader hade genomgått av 8 ordinarie och 4 extra elever. Skolan hade under året åtnjutit ett statsanslag av kr. 10,000:— för båda kurserna.

Skolan för kvinnlig yrkesutbildning i Stockholm hade vid lägre kursen 47 ordinarie elever samt i kursens praktiska linje 5 extra elever. Den högre kursen hade under år 1927 varit inställd. I likhet med föregående år hade skolan anordnat aftonkurser i klädsömnad, vilka under året haft 97 elever. Under sommaren 1927 hade åter Yrkespedagogiska centralanstalten förhyrt skolans lokal för en fortbildningskurs i sömnad omfattande sex veckor. Undervisningen i det praktiska arbetet hade meddelats av skolans egna lärare. Av statsmedel hade skolan för arbetsåret 1926—1927 fått uppbära ett bidrag av kr. 7,172:85 och av Stockholms stad fått kr. 5,000:—. Dessutom hade av kommunala medel kr. 600:— beviljats till skolans kvällskurser.

Förbundskretsarna.

I korta drag redogjorde därpå kretsrepresentanterna för respektive kretsars verksamhet under det förflutna året. Genom föredrag, diskussionsmöten, utställningar samt kurser i allmännyttiga ämnen, såsom medborgarkunskap, språk m. m., hade intresset för förbundet och dess syften uppehållits. Ge-

nom Herthas kretsnotiser ha förbundsmedlemmarna kunna följa de olika kretsarnas verksamhet, men den verkar på annat sätt imponerande, när de samlade representanterna personligen berätta om sitt arbete och de erfarenheter, som under året gjorts. Den livaktighet, varom meddelandena vittnade, ävenså det varma intresse varmed de åhördes borga för att förbundet alltjämt skall växa och utvecklas, och att hängivna, energiska medarbetare finnas överallt i landet.

Med anknytning till den föredragna styrelseberättelsen begärde Fröken Bertha Wellin att få till protokollet uttala ett tack till förbundet för dess intresse för sjuksköterskeåren och för det lyckliga sätt på vilket förbundet ingripit i sjuksköterskeverksamheten i vårt land. Särskilt ville Fröken Wellin varmt tacka sjukvårdskommitténs ordförande Fröken Sigrid Ulrich för hennes förstående och insiktsfulla arbete.

Nästa ärende på föredragningslistan var uppläsandet av *revisionsberättelsen*. Sedan decharge beviljats styrelsen för det gångna årets förvaltning, framlade Advokat Staël von Holstein en plan över det löpande årets ekonomi. Vad utgifterna angick, ansåg hon, att dessa ej kunde nedbringas, de måste mötas. Där emot var det nödvändigt att öka inkomsterna. Först sedan förbundets ekonomi blivit fullt tryggad, skulle ett verkligen effektivt propagandaarbete kunna igångsättas. Under den diskussion, som därpå följde, framgick det tydligt, att de närvarande voro fullt medvetna om vikten av att nu med förenade krafter arbeta för en inkomsthöjning. För förbundet betydelsefulla och framgångsrika, men maktpåliggande arbete vore bättre

och säkrare ekonomiska förhållanden ett oavvisligt krav. Det var om bästa och effektivaste sättet att höja den årliga inkomstsiffran, som meningsbytet rörde sig. Att höja årsavgiften ansågs av många skäl olämpligt. Tillfälliga gåvor voro naturligtvis synnerligen välkomna, men de voro ju oberäkneliga och kunde ej giva någon trygghet för framtiden. Därför måste man koncentrera sig på att höja medlemsantalet, dels genom en ökad tillslutning till nuvarande kretsar, dels genom ny kretsbildning. Som led i rekryteringsarbetet föreslogs upplysningsföredrag om förbundets syften och arbetsresultat, personlig inbjudan till medlemskap och energisk bearbetning av kretsarna närliggande landsbygd. Beträffande kretsbildningen ansågs det vara av största vikt att på den tilltänkta kretsarten försäkra sig om en eller flera verkligt intresserade personer vilkas medverkan man säkert kunde påräkna. Säkerligen gingo alla från denna överläggning till den väntande lunchen fast beslutna att var och en i sin stad arbeta för det gemensamma målet, en tryggad ekonomi för förbundet.

Den praktiska linjen i den föreslagna kommunala flickskolan var ett aktuellt ämne, som ledde till en livlig och givande diskussion. Efter några kortfattade orienterande ord om de sakkunnigas förslag och den Kungl. propositionen, övergick inledarinnan, Fröken Kerstin Fjeterström, till en granskning av förslaget att uppdelas skolans två sista klasser i en teoretisk och en praktisk linje. Själva förslaget ansåg hon vara ett gott uppslag, som det dock vore vanskligt att utan vidare acceptera. Här gällde det att pröva sig fram. Säkerligen skulle

den praktiska linjen vara till hjälp för flickor, som hade svårt att följa med de teoretiska ämnena. Den kanske också skulle vara ett hjälpmedel mot vår tids allt tydligare framträdande mekanisering. Nutidens flickor vilja fortast möjligt skaffa sig förvärvsarbete, och då är det till kontoren de närmast söka sig. Men kontorsarbete är ofta själ- och intresselöst och kontorsplatserna räcka ej till alla sökande. Därför måste andra arbetstillfällen öppnas och flickorna uppfostras att våga bryta sig nya, oprövade vägar. Skolan får ej vänja dem vid ett glidande längs tillrättalagda banor. Den föreslagna praktiska linjen skulle väcka och vidmakthålla flickornas initiativkraft, deras lust till självständigt arbete. Någon yrkesutbildning vore ej meningen att den praktiska linjen skulle giva dem, de skulle endast förberedas för praktisk verksamhet. För detta ändamål vore det önskvärt att den praktiska linjen gäve kompetens till inträde i skolköksseminarium, tekniska skolor och likvärdiga praktiska utbildningsanstalter. En förutsättning för den praktiska linjen vore fullgoda lärare med verklig yrkesskicklighet och förmåga att undervisa. Valet av handledare vore synnerligen viktigt. Likaså vore det nödvändigt att få goda elever. Den praktiska linjen fick ej bliva blott en avstjälpningsplats, även begåvade flickor måste söka sig dit. Talarinnan slutade med att påpeka vikten av att den kommunala flickskolan alltid hade såväl praktisk som teoretisk linje, och att ej som propositionen föreslår kommunen skulle ha rätt att välja mellan de båda linjerna. Av diskussionen framgick att de närvarande delade denna åsikt. Möjligheten av en sammanslagning av

de båda linjerna framkastades, men avvissades som olämplig, den skulle ha till följd en minskning av normalskolekompetensen och därför försvåra flickornas platsanskaffning. Enda sättet att rädda den gamla flickskoletypen vore att ej rubba på den teoretiska linjen. I allmänhet tycktes de närvarande fullt uppskatta värdet av en ökad praktisk undervisning och en bättre förståelse för det praktiska arbetets betydelse. Men de fordrade en målmedveten utbildning, som skulle ge en nödig kompetens. Något officiellt uttalande gjordes ej i ämenet.

På det halvskilda möte som anordnats kvällen den 11 april i Läkaresällskapets stora sal gällde diskussionen: *Hur främja sexualundervisningen vid våra läroanstalter?* Den inleddes med ett intressant föredrag av Rektor Maria Aspmann. Den historik hon gav över frågans utveckling i vårt land var i sanning nog så belysande. Sedan 1884, då det första slaget gjordes för att införa hälsolära som ett ordinarie skolämne i läroverken, till Kungl. överstyrelsens senaste förslag, i mars innevarande år, hade läget trots upprepade utredningar och energiska påtryckningar ej nämnvärt förändrats. Årets förslag innehöll ej något direkt yrkande på att undervisningen i hälsolära borde omfatta även sexuell hygien. Däremot framhölls vikten av att gossarna bibringas kännedom om tobakens och kaffets skadliga inverkan. Vad flickskolorna beträffar hade utvecklingen gått i hastigare takt. En bidragande orsak härtill torde vara de kvinnliga läkarnas målmedvetna arbete för saken. Även föreföll det som om man ansåge undervisning i sexuell hygien vara något som endast angick

flickorna. Dock återstår ännu mycket att göra. Det vore nödvändigt att lägga om biologiundervisningen, för att på densamma grunda sexualundervisningen, som borde gälla såväl gossar som flickor. Redan på folkskolestadiet borde barnen få klarhet om fortplantningsförloppet och vänjas vid den vetenskapliga terminologien. Ett oavvisligt krav vore att böcker, som användas i skolorna på ett fullt tillfredsställande sätt behandlade hithörande frågor. I nu tillgängliga läroböcker är detta ämne knappast vidrört. Vidare borde läraren vara en biologiskt, psykologiskt och socialt bildad person, som med takt och förståelse kunde meddela den undervisning som krävdes. Rektor Aspmann ansåg det ej lämpligt, att endast läkare undervisade i detta ämne, om möjligt borde undervisningen skötas av en skolan tillhörig ämneslärare. Den följande diskussionen visade, att man i huvudsak delade hennes uppfattning såväl angående ämnets läggning som angående den för undervisningen lämpligaste lärarkraften. Årsmötet godkände följande uttalande i ämnet:

Fredrika Bremer-Förbundet, samlat till årsmöte den 11 och 12 april 1928, uttalar som sin mening, att all skolungdom, såväl kvinnlig som manlig, bör komma i åtnjutande av undervisning i sexuell hygien, samt betonar, att en nödvändig förutsättning härvid är, att fortplantningsorganens anatomi och fysiologi genom hela djurserien upp till människan uti skolans läroböcker i biologi och hälsolära behandlas i samma utsträckning som övriga organs anatomi och fysiologi.

Styrelseval m. m.

Val av styrelse och revisorer inledde andra mötesdagens förhandlingar. De i tur att avgå varande ordinarie styrelsemedlemmarna omvaldes enhälligt, liksom

de fem suppleanterna. I stället för Fröken af Klintberg, som under året avlidit, invaldes Fröken Kerstin Fjetterström. Fru Emmy Wallin, Arvika, hade anmält sitt utträde, fastän hon i år ej var under omval, i hennes ställe invaldes Fru Gertrud Rodhe, Visby. Förutvarande revisorer och revisorssuppleanter omvaldes. Förbundets ordinarie styrelsemedlemmar äro sålunda: Fru Lizinka Dyrssen, Stockholm, ordf.; Doktor Carolina Widerström, Stockholm, och Fröken Thyra Kullgren, Göteborg, v. ordf.; Fröken Ida von Plomgren, sekr.; Fru Lilly Hellström, Fröken Ellen Kleman, Fröken Signe Laurell, Fru Gertrud Törnelli, Fröken Sigrid Ulrich, Fröken Axianne Thorstenson, samtliga i Stockholm; Fru Anna Björk, Gävle; Fru Astrid Gierow, Hälsingborg; Fru Marianne Ekman, Mariestad; Doktor Martha P:son Henning, Uppsala; Fru Leonore Odencrantz, Borås; Fru Elisabeth Quensel, Malmö; Grevinnan Louise Stenbock, Linköping; Fröken Ingeborg Öquist, Umeå. Suppleanter äro: Fröken Elin Rheborg, Hovrättsrådet O. Montelius, Rektor Maria Aspmann, Fröken Eva Fröberg, Rektor Anna Sörensen, Advokat Mathilda Staël von Holstein, Doktor Hanna Rydh, Fru Ruth Schürer von Waldheim, Fröken Kerstin Fjetterström, alla från Stockholm; Fru Astrid Levisson, Göteborg; Fröken Greta Martin, Falun; Fru Anna Herrlin, Lund; Fru Maja Strandberg, Ystad; Fru Maja Lundgren, Varberg; Fröken Hanna Andersson, Karlskrona; Fru Fanny Björkman, Norrköping; Fru Stina Rodenstam, Hudiksvall; Fru Gertrud Rodhe, Visby. Revisorer äro Fröken Helena Carleson, Fru Dorthe Hübner och Fru

Elisif Théel samt revisorssuppleanter jur. utr. kand. M. Carlsson, Fröken Ellen Sundberg och Fröken Louise Palander.

Mötet beslöt uppskjuta den föreslagna diskussionen om nya arbetsområden för unga flickor till ett annat tillfälle då frågan hunnit bliva bättre preparerad.

Fröken Laurells redogörelse för *stipendieverksamhetens* utveckling mottogs med tacksam förståelse av de närvarande. När man hörde henne beskriva det arbete, som under de gångna åren utförts, de svårigheter som bekämpats och de mål som nåtts, kände man sig ganska säker på, att stipendieinstitutionen ännu blott står i början av sin levnad. Den har alla förutsättningar att växa sig stor och stark till gagn och välsignelse för alla stipendiebehövande svenska kvinnor. Det är väl knappast behöfligt att här referera den givna återblicken. Redan från början hade man tänkt sig en utdelning länsvis från hela landet. Först sedan en länsfond stigit till 5,000 kronor skulle stipendier utdelas därifrån. Till detta belopp hade fem län hunnit redan 1886. Malmöhus län har nu den största fonden, uppgående i år till 32,247 kronor. För närvarande utdelas över 18,000 kronor i stipendier varje år och omkring 17,000 kronor i livräntor. Hur tacksam man än var över vad som redan åstadkommit, fick man ej stanna därvid, menade Fröken Laurell. Arbetet måste fortsättas, stipendiefonderna behöfde alltjämt ökas! Penningvärdets fall hade naturligtvis ofördelaktigt inverkat på fonderna. Samtidigt hade antalet ansökningar vuxit betydligt. Nu stod man ofta maktlös inför de sökande, som väl behöfde och förtjänade en effektiv hjälp. Även om nya insamlingar för sti-

pendiefonderna ej omedelbart kunde igångsättas, kunde man dock sprida kännedom om institutionen och dess verksamhet. Mötet beslöt att tillsvi vidare uppskjuta den påtänkta insamlingen för institutionen, men dock att fortsätta den med densamma förknippade propagandaverksamheten.

Härefter tillsattes en av 7 medlemmar bestående kommitté, i vilken invaldes Advokat Staël von Holstein, Fru Lilly Hellström och Fru Gertrud Törnell för Stockholm samt Fru Astrid Levisson, Fru Elisabeth Quensel, Fröken Anna Sundbom och Fru Marianne Ekman för landsorten, med Advokat Staël von Holstein som sammankallande medlem. Denna kommitté fick i uppdrag att utarbeta förslag till anskaffande av medel för stödjande av förbundets allmänna verksamhet samt uppdraga riktlinjer för ordnandet av förbundets funktionärens pensionsfråga.

Enligt programmet för årsmötet skulle förslag till resolution i frågan om *kvinnliga poliser* framställas av Fru Gertrud Törnell. Då hon på grund av sjukdom var förhindrad, hade advokat Staël von Holstein anmodats träda i hennes ställe. Med några få inledande ord påvisade hon nödvändigheten av att den nuvarande polisstyrkan utvidgades med yrkesutbildade, fullt kvalificerade kvinnliga poliser. Deras speciella uppgift skulle bli att handlägga ärenden rörande kvinnor och barn. Såväl barnavårdsnämnder som sedlighetspolis skulle kunna påräkna deras hjälp. I känsla av att en skyndsamt behandling av Fru Törnells nu redan två år gamla motion i frågan borde av förbundet påyrkas hade

styrelsen beslutat inför årsmötet framlägga följande resolution:

Fredrika Bremer-Förbundet har vid sitt årsmöte i Stockholm den 12 april 1928 behandlat frågan om kvinnlig polis. Med anledning av därvid gjorda uttalanden som utvisa att en stark opinion bland kvinnorna står bakom kravet på att tillräckligt antal kvalificerade kvinnliga poliser anställas med arbetsuppgifter motsvarande den manliga polisens i vad rör polisens befattning med kvinnor och barn, får Fredrika Bremer-Förbundet yrka på skyndsamt behandling av i detta ärende inom stadsfullmäktige föreliggande motion och i första hand framställa krav på att möjlighet beredes kvinnor att vinna för sådan polisanställning erforderlig utbildning.

Resolutionen antogs.

Fröken Clara Wahlströms medryckande föredrag om *arbetet mot handeln med kvinnor och barn* avslutade årsmötet. Efter att ha förklarat denna handels innebörd övergick Fröken Wahlström till en redogörelse för vad som hitintills gjorts i kampen mot densamma. I detta sammanhang omnämnde hon de stora kvinnoföreningar, som stiftats i hjälpande syfte, såsom l'Union des amis de la jeune fille, the National Vigilance Association och de nationella skyddskommittéerna. Banbrytande i det svåra arbetet voro William Alexander Coote, Josephine Butler, Stead, Rebecca Barrett och i vårt land främst Hugo Tham. På den minnesrika kongress, som för frågans behandling hölls i London 1889, beslöts att gemensamt arbeta för en på internationella överenskommelser grundad lagstiftning. Strafflagens olikhet i olika länder hade försvårat det internationella arbetet, som dock sedan dess fortskridit, sakta men säkert. Strafflagen i vårt eget land är, ansåg Fröken Wahlström, trots partiella reformer än-

nu mycket ålderdomlig. Den år 1903 grundade föreningen Vaksamhet hade energiskt bekämpat den vita slavhandeln, men dess verksamhet måste tyvärr nedläggas förra året av brist på medel. Frågans oerhört stora betydelse och räckvidd finge ej underskattas. Den stode i närmaste samband med andra viktiga samhällsfrågor, t. ex. bostads- och nykterhetsfrågorna. Därför borde man giva arbetet sitt moraliska och om möjligt sitt ekonomiska stöd och b' draga till skapandet av en sund folkopinion.

Sedan Doktor Widerström tackat för det synnerligen intressanta föredraget förklarade hon F. B. F:s årsmöte avslutat.

*

På Stockholmskretsens inbjudan samlades mötesdeltagarna till gemensam middag den 12 april i Restaurang Rosen-

bads festvåning. Detta det första och under de två arbetsfyllda mötesdagarna enda tillfället till någon längre sällskaplig samvaro uppskattades också både syn- och hörbart. Då Stockholmskretsens ordförande, Fröken Ellen Kleman, f. t. vistades utomlands, utövades värdskapet för aftonen av Doktor Hanna Rydh. Under middagen talade Doktor Widerström för förbundet och dess arbete, dess glädje- och kampämnen. Fröken Eva Fröberg hyllade landsortens representanter i ett versifierat anförande, Fru Maja Strandberg framförde gästernas tack och Doktor Rydh höll ett arkeologiskt betonat tal om kvinnoarbete förr och nu. När uppbrottets timme slutligen kom, var det med stärkt samhörighetskänsla och ökad tillförsikt som årsmötesdeltagarna skildes åt.

INGEGERD PALME.

Den kungliga propositionen angående kommunal mellanskola.

Den 24 febr. dagtecknades den väntade kungl. propositionen om statsbidrag till kommunala flickskolor. Propositionen grundar sig på det förslag, som av 1927 års skolsakkunniga avgavs den 31 okt. förra året (Se Herthas decembernummer!) samt på utlåtanden över detta förslag av Skolöverstyrelsen m. fl. myndigheter, varjämte i propositionen refereras till skrivelser från bl. a. Fredrika-Bremerförbundet.

K. m:t föreslår riksdagen, att i riksstaten uppföra ett ordinarie förslagsanslag

å 50,000 kr. till statsbidrag till kommunala flickskolor samt begär riksdagens godkännande av vissa angivna allmänna förutsättningar för åtnjutande av statsbidrag från detta anslag.

Den första punkten upptager bestämmelser rörande skolans ägare, varjämte dess ändamål anges i de sakkunnigas formulering (se decembernumret sid. 210). I en längre utredning av olikheten mellan realskolans bildningsmål och den bildningstyp, som den högre folk-

skolan "av ålder" företrätt och som enligt statsrådets mening av 1927 års riksdag avsetts för den kommunala flickskolan, uttalar statsrådet sitt fulla gillande av de sakkunnigas målbestämning. Från denna utgångspunkt övergår statsrådet till sin motivering av propositionens stora principiella avvikelser från de sakkunnigas på riksdagens direktiv byggda förslag, nämligen att skolan nu föreslås med anknytning icke blott till folkskolans sjätte utan även till dess fjärde klass. "Såsom skäl för en dylik anordning", säger statsrådet, "har såsom mig synes med rätta framhållits, att det därigenom skulle bliva väsentligen lättare för skolan att förverkliga den bildningstyp, som den högre flickskolan företräder". Skolan föreslås i avseende på anknytning till folkskolan och antal klasser organiserad på följande sätt. Varje skola är 7-klassig och mottager i sin 1:a klass elever från folkskolans 4:e klass. Dessutom skall i varje skola beredas tillfälle för sökande från folkskolans 6:e klass att på sex år genomgå skolan, antingen så, att i skolor med tillräckligt stort elevantal en parallelllinje upprätthålles, eller så, att i 2:a klassen eleverna från folkskolans 6:e klass och eleverna från flickskolans 1:a klass delvis undervisas var för sig. Flickor från folkskolan åtnjuta från de andra skild undervisning i tyska med större timtal än klasskamraterna, varemot dessa erhålla flera veckotimmar i svenska och räkning samt undervisas i välskrivning. I de följande klasserna blir undervisningen gemensam.

Den 7-klassiga skolan på 4-årig grundskola är alltså i propositionen hu-

vudlinje, vilket ytterligare poängteras av att statsbidragets storlek anges i en klumpsumma för 7-klassig skola utan parallellklasser, då det i övrigt angives pr klass. Anmärkningsvärt är vidare, att statsbidrag skulle till denna skola utbetalas för klasser parallella med den egentliga folkskolan, en för nuvarande privatskolor icke gällande förmån.

För enbart 6-klassig skola skulle intet statsbidrag kunna erhållas, ej heller föreslås som alternativ den 5-åriga linjen på 6-årig grundskola, som ingår i de sakkunnigas förslag.

Dubbel anknytning till folkskolan påyrkas av samtliga i prop. anförda myndigheter och korporationer utom av Skolöverstyrelsen, som i likhet med de sakkunniga ansett riksdagens direktiv utesluta denna möjlighet. Överstyrelsen förordar däremot att även den 5-åriga typen inordnas i skolsystemet.

Sakkunnigeförslagets linjedifferentiering återfinnes i nära nog oförändrad form. Statsrådet påpekar överensstämmelsen med utredningen om differentiering av realskolan samt konstaterar ett starkt förhandenvarande behov härav. Gentemot Fredika-Bremerförbundets förslag om den praktiska linjens utexperimenterande genom att grupper av elever inom den teoretiska linjen utbytte teoretiska ämnen emot praktiska anför statsrådet: "Emellertid bidrager det väsentligen till överskådlighet och reda och innebär även för målsmän och lärjungar en vägledande upplysning, ifall de båda linjerna från början äro var för sig klarlagda och till sina konturer och kurser bestämda. Det blir säkerligen också (härigenom) väsentligen lättare att få en bestämd be-

hörighet fäst vid den praktiska linjen". Ingen kommun påtvingas den praktiska linjen, men frihet lämnas att anordna antingen skola med endast en linje, teoretisk eller praktisk, eller dubbellinjig skola. Att de för den praktiska linjen föreslagna ämnesgrupperna icke äro bindande utan äro ämnade att lämna "möjlighet till urval" samt att ge "råd och anvisningar" framhålles. Handelsämnen äro i enlighet med framförd kritik avförda från förslaget.

Förslaget om kärnämnen och tillvalsämnen har ändrats endast så tillvida, att kristendom ingår med båda sina veckotimmar som kärnämne och i stället bortfallit som tillvalsämne. Angående påyrkad möjlighet för tillval av flera än tre ämnen säger sig statsrådet intet ha att erinra mot en dylik anordning i de enskilda fall, då lärarkollegiet med hänsyn till lärjungens studieläggning och andliga och kroppsliga utrustning finner sig kunna lämna sitt medgivande.

Som särskild punkt bland villkoren för statsbidrag stipuleras, att "vid kommunal flickskola skall träffas särskilda anordningar i syfte att för de lärjungar vid skolan, som hava för avsikt att övergå till första ringen av 4-årigt eller 3-årigt gymnasium, underlätta dylik övergång." Däremot avvisar prop. generell anknytning till gymnasium liksom anordningar för övergång till realskola. Härigenom skulle den "efter kvinnans egenart" speciellt avsedda utbildningen hållas fri från hindrande sidovägar, men å andra sidan vinnas viss kontakt med andra skolformer utan vilken, som Svenska stadsförbundet yttrar, "man självfallet på kommunalt håll måste ställa sig avvisande mot tanken

att begära inrättandet av dylika skolor".

Rörande proportionen mellan manliga och kvinnliga lärare och styrelseledamöter avviker prop. från sakkunnigeförslaget. Prop. stadgar, att minst halva antalet ord. lärare skall utgöras av kvinnor och att i styrelsen skall finnas minst två kvinnliga ledamöter och minst en kvinnlig suppleant (mot sakk:s 2/3 av lärarna, 3 kvinnl. led. och 2 kvinnl. suppl.) Ändringarna äro förordade av Skolöverstyrelsen och i fråga om styrelsen även av Flick- och samskoleföreningen i avsikt att öka kommunernas rörelsefrihet, och de framföras under påpekande av att antalen äro minima.

Bestämmelserna rörande lärarpersonalen äro i allt väsentligt och i än större utsträckning än i de sakkunnigas förslag identiska med motsvarande stadganden för de kommunala mellanskolorna. För rektor och bitr. föreståndarinna sättas något högre arvoden och för rektor något mindre undervisningsskyldighet än i de kommunala mellanskolorna, allt med hänsyn till den föreslagna skolans större klassantal samt det ökade arbete för skolledningen, som betingas av differentieringen. De sakkunnigas förslag i fråga om rektors-tillsättning har icke ansetts utgöra en tillfredsställande lösning på den omdebatterade frågan om nya former för rektoraten vid de kommunala mellanskolorna, varför för det närvarande likhet föreslås också härutinnan med dessa skolor. Även i fråga om ordinarie lärares tjänstgöringsskyldighet följer prop. de kommunala mellanskolorna och avvisar de sakkunnigas förslag om skillnad i

detta avseende mellan manlig och kvinnlig innehavare av tjänsten.

Såväl Skolöverstyrelsen som Flick- och samskoleföreningen ha uttalat sig för att för ämneslärare samma behörighetsfordringar måtte stadgas som vid de allm. läroverken, och övningslärarnas organisationer ha påyrkat, att krav på formell kompetens måtte stipuleras för övningslärare. I intetdera fallet har dock prop. föreslagit andra bestämmelser än för de kommunala mellanskolorna. K. m:ts i stadgan fastslagna rätt att meddela behörighet för icke formellt kompetenta ämneslärare anses behövligen såväl med hänsyn till önskan att kunna anställa folksskollärare som till de vid de privata flickskolorna tjänstgörande lärarinnorna utan formell kompetens, vilka vid en ombildning av skolan borde överflyttas i kommunal tjänst. Då övningslärare icke föreslås ordinarie, anses generella kompetensfordringar för dessa lärare icke kunna uppställas, varjämte garanti mot inkompetent persons anställande anses föreligga, genom att skolstyrelserna äga följa Skolöverstyrelsens direktiv i fråga om tillsättning av lärare.

I likhet med de sakkunniga beklagar statsrådet, att för övningslärare icke föreslagits ordinarie befattningar. Man har ej velat "föregripa behövligen utredning", men understryker önskvärdheten av "att utredningen snarast måtte komma till stånd". Samtliga övningslärare även å den praktiska linje, som man säger sig vilja omhulda, anställas och avlönas som timlärare utan ålderstillägg och pensionsrätt. Detta innebär försämrad tjänsteställning och i vissa fall lägre avlöning vid överflyttning från privattjänst, olägenheter, för vilkas afhjälpan prop. nämner "riksdagens ingripande i ömmande fall", "frivilligt inskridande från kommunernas sida", "kommunalt lönetillägg" o. s. v.

Utöver ovan anförda allmänna grunder för statsbidraget innehåller prop. detaljbestämmelser rörande statsbidragets storlek och utbetalning, rörande personalens pensionering och tjänsteårsberäkning (rätt till tjänsteårsberäkning vid övergång från privattjänst hänskjutes till framtida utredning) samt om tillfällig löneförbättring för näraste budgetår.

GRETA STENDAHL.

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund

Malmorgsgatan 3, STOCKHOLM Telefon: 288, 289

Familjerätt, Hyresärenden, Testamenten, Bouppteckningar.

Förfrågningar fr. landsorten besvaras omgående.

Ungdomen och fredsideerna.

En pristävlan.

De "verklighetsfrämmande pacifisterna" är ju ett gängse slagord. Men kunna ens de mest optimistiska pacifister i oförmåga att se realiteter mäta sig med dem, som tro att Europas folk och stater alltså kunna bestå sig med att bekriga och söka förgöra varandra och dock i egentlig mening fortleva — vara i stånd att hävda sig och sin kultur i tävlan med andra numerärt starkare raser och andra kulturer?

Sanningsord om "framtidens krig" uttalas dock gång på gång av dem, vilkas sakkunskap icke kan jävas, av militära och vetenskapliga auktoriteter. Om vi icke äro blinda och döva måste vi medgiva, att krigsteknikens utveckling går med jättsteg framåt. Det är redan nu en teknisk möjlighet att på en kort stund genom gasbomber från luften förinta allt liv på vidsträckt arealer. Ett modernt krig kommer icke att utkämpas av arméer, utan riktar sig mot civilbefolkningen på ett sätt som aldrig tillföre. Huru skydda en stor stads befolkning för angrepp som komma från luftens väglösa regioner? Jag har hört en framstående generalstabsofficer förklara den uppgiften olöslig. "Men man kan i sin tur skicka ut en luftflotta och förstöra en stad för fienden, och så blir det två besegrade". Som en dröm — och icke en skön dröm — kan man avfärda funderingar om att kläda hela befolkningar, inklusive dibarnen, i gasmasker och träna dem i mullvadsliv under jorden.

I sanning, man är verklighetsfrämmande, om man icke inser att, då krigs-

tekniken utnyttjar vår tids storartade vetenskapliga och tekniska utveckling för sina destruktiva syften — vilket icke kan förhindras — så innebär ett modernt krig en sådan grandios förödelse av liv och värden, att frågan om krigets avskaffande och ersättande med en internationell rättsordning blir en livsfråga för alla. För oss små fredliga skandinaviska folk i vårt hörn, liksom för Europa i sin helhet, för den vita rasen och för människosläktet.

Härav följer ingalunda med nödvändighet en hoppfull syn på läget. Tvärtom — som en drunknande griper efter ett halmstrå, gripa många människor i våra dagar efter varje tecken till vaknande insikt om nödvändigheten av en ny inställning till vår tids största fråga, varigenom nya politiska riktlinjer kunna framtvingas.

Huru vitt skilda synpunkterna än äro, även bland pacifister — om en sak torde man dock kunna enas. Om behovet av, särskilt ungdomens, fostran till tro på önskvärdheten och nödvändigheten av en effektiv, internationell rättsordning samt ökad upplysning om vår tids stora experiment, Nationernas förbund.

Ett synnerligen intressant initiativ i syfte att bland blivande lärare väcka intresse för dessa frågor har denna vår tagits av den internationella sammanslutningen av de olika ländernas Föreningar för nationernas förbund (Generalsekretariatet finnes i Bryssel, Avenue de la Toison d'Or 1). Som bekant finnes även i Sverige en sådan förening. Man vill under nästkommande Natio-

nernas förbunds församling i Genève sammanföra ett antal studerande från olika länder, av de kategorier som utbildade sig till lärare. Meningen är att de under två veckor, under ovannämnda internationella sammanslutnings auspicer, skola sättas i tillfälle att studera Nationernas förbund, bevista dess sammanträden, åhöra föredrag av högt kvalificerade, i Nationernas förbund och internationella arbetsbyrån verksamma personer, deltaga i diskussioner med erfarna pedagoger om hur undervisning i internationella frågor lämpligast bör meddelas m. m. Även utlovas, att anordningar för deltagarnas trevnad och rekreation i möjligaste mån träffas.

Huru tänker man sig förverkligandet av detta förslag? I det utsända cirkuläret (som kommit mig tillhanda i min egenskap av medlem av I. C. W:s kommitté för fred och skiljedom) heter det:

I. Föreningen för Nationernas förbund i olika länder uppmanas att överlägga om möjligheten av att i samverkan med institutioner för undervisningen utdela ett eller flera pris för kännedom om Nationernas förbund, ådagalagd antingen genom en tävlingsskrift eller genom någon annan metod för tävlan. Priset skall bestå i resa till och fjorton dagars vistelse i Genève.

II. Pristagarna från de olika länderna skola besöka Genève under samma tid och omhändertagas av den internationella sammanslutningen av Föreningarna för nationernas förbund, som tillser att besöket blir så givande som möjligt.

Det är i Förenta staterna, som idén till detta förslag sett dagen. År 1926 organiserade Non Partisan Association en

tävlan för högskolestudenter i åldern 16—18 år. Den bästa tävlingsskriften över ämnet Nationernas förbund belönades med ett första pris, som bestod i en tur till Europa, vari inbegreps fjorton dagars vistelse i Genève.

Följande år följde Franska kvinnors nationalförbund exemplet. De tävlande voro studerande vid aderton normalskolor i nio departement i Paris, i ålder 18—20 år. Och resultatet var, att en ung man och en ung kvinna, blivande lärare, bjödos på två veckors vistelse i Genève. Ämnet för de franska uppsatserna var: "Föreställ er talande till de äldsta eleverna i en elementarskola. Försök att lära dem förstå vad Nationernas förbund är, och vilka olika uppgifter detsamma redan varit i stånd att utföra." Planen för denna tävlan hade underställts och gillats av undervisningsministeriet, som hade en representant i juryn för bedömning av de insända tävlingsskrifterna.

Redan pågår i flera länder arbete för åstadkommande av en tävlan av ifrågasvarande art. Så är förhållandet i Förenta staterna, Belgien, Frankrike m. fl. länder.

En eller flera representanter för blivande svenska lärare få icke saknas på ungdomsmötet i Genève denna höst. Det är inga överväldigande summor, som behövas. Man beräknar ett maximum av 10 schw. frs per dag och person för vistelsen i Genève. Härtill kommer biljett för resan och omkostnader för sakens organiserande: tryckning och utsändande av cirkulär, tillhandahållande av nödigt studiematerial för de tävlande m. m. Men nog skall man i vårt land liksom i andra länder kunna

uppbbringa nödiga medel för realiserandet av en så sällsynt tilltalande tanke! Ungdomen är framtiden.

Att enskilda styrelsemedlemmar av Skolornas fredsförening med stort intresse omfatta detta förslag, är mig bekant. Man får hoppas, att en samar-

betskommitté mellan representanter för olika fredsföreningar skall bildas för sakens igångsättande samt — att behöfliga donatorer skola anmäla sig. Föreningskassor äro alltid otillräckliga för extra utgifter.

ANNA KLEMAN.

Strövtåg under attisk himmel.

Himlen djupnar attiskt blå mellan Parthenons kolonnader, i mjukt roseagult-brunviolett stå marmorns brottytor mot den soldruckna rymden. Lykabettos sticker dristigt över den vitglänsande staden på slätten upp sin lustiga vol-au-ventkägla med den Helige Georgs kapell som toppunkt. Mot öster drar sig Hymettos' ljungröda bergvägg, längst därbortom havet i glitter och soldis och Egina står som en dimblå hägring.

Nedan för Akropolens port stimma guider och vykortsförsäljare, mellan dem bana sig modigt turister väg uppför marmortrappan mot Propyleerna och Niketemplet, de första mötande undren. Med Erechteions karyatider som bakgrund poserar ett bastant tyskt par framför den påpasslige fotografen. Några amerikanskor ha valt stycket av en fallen kolonn som lämplig plats för den obligatoriska Akropolisfotografin. Ett sällskap japaner med en engelsktalande undervisande guide stävar målmedvetet mot Parthenon.

Men intet av dagens lilla löjligen liv förmår störa makten och högheten av världens skönaste plats.

Vår stora vandrerska, Fredrika Bremer, såg den för första gången en augustidag 1859. "Väl må Minervas fågel klagas och suckas i nattens stillhet på Parthenons ruiner", skriver hon därom i sin resebok från den gamla världen, plågad av förstöringen, som övergått Atenas stolta tempel, som med ett kaos av sönderbrutna ornament och konstverk överstrött den mark Solon trampade, som skövlat Perikles' Akropol och Phidias' verk. Inga konstförståndigt ordnande händer hade röjt platsen. Ännu vittnade, så gott som orubbat, spillror och grus om de fruktansvärda verkningarna av bomben som den svenske greve Königsmarck, i venetianarnas tjänst, lät rikta mot turkarnas krutmagasin — på Akropolis! "Dock bättre ruiner än sådana turkiska anstalter på Akropolens klippa", tillägger Fredrika: ett harme och en moské, turkarnas tvenne övriga anläggningar på Akropolis, flögo i luften i sällskap med krutmagasinet.

Lord Elgins rov, med turkisk tillåtelse, av flera av Parthenons skönaste prydnader är också i friskt minne hos Fredrika, och hon berättar — själv gri-

pen av den rörande sängen — legenden som uppstod i Aten då en av Erechteions fem sköna karyatider fördes ned till staden för att därifrån skickas till England. "De fyra kvarlämnade hördes om aftonen överljutt klaga, och nere i staden svarade dem klagande den rövade systemens röst."

Men under sin nära tvååriga vistelse i Grekland, med Aten som huvudstation, fick Fredrika Bremer tid att om och om igen skåda undersynerna på och från Akropolen. Trots all förstörelsens styggelse då upplevde också hon åter och åter, i morgnarnas rosiga ljus och solnedgångens praktfulla färgspel, den skönhetsförtrollning som oundvikligt tar en fången på gudaborgarnas klippa. Jag tycker mig höra hennes lätta steg framför mig, se hennes skyndande späda gestalt mellan Parthenons kolonner, vid Niketemplets cella, under Erechteions portiker, jag ser henne jubla och njuta i tacksamhet och glädje.

Hon är med på pilgrimsfärderna i och omkring Aten. Med henne ser jag "skiftningarna av bjärta dagar och skuggor över den olivbekransade staden", hör henne tala om hellenernas gudaborgar i jämförelse med Roms, de förra "ingivelsens barn", de senare "efterbildningens foster"; hör henne anmärka att de senare i allmänhet ligga lågt, i jämnhöjd med staden, att de förra "stå på höjderna eller ligga fritt under den klara himmelen på en stor skådeplats av dalar, berg och hav. Jorden bär dem högt över jorden mot ljusets rike. Ständigt solbelysta, ständigt kringflaktade av de renaste vindar, medelpunkter och mål för blickarna, som från alla håll träffas av dem, tyckas de fram-

sprungna ur det segerdruckna folkets bröst såsom dettas högsta ord och uttryck."

Hon är med vid Phalerons solglittrande, frisktfläktande havsstrand; på den gamla "heliga vägen" till Eleusis viskar hon till mig om mytens och mysteriernas mening; vid Kallirrhoés källa och Iliossos sorlande lilla rännil talar hon med mig om vad hon tänkt och känt under ljuvliga vandringar kring dessa stilla ställen.

Till sist är hon med mig till Marathon. Jag kör i bil, hon följer i "en god vagn, med fyra hästar och en säker kusk". Vår Agamemnon — vår trevliga chaufför bär verkligen detta klassiska namn — kan också med rätta få samma goda betyg! En god körväg, mjuk och dammfri i följd av senaste regn, säger Fredrika. Jag måste korrigera henne, vår Marathonväg är en bred cementchaussé — i vilket fall som helst minst halva delen av vägen — härlig att sätta full fart på med en god bil! Men Fredrikas och mitt landskap är detsamma. Olivlundar, vinfält, blommande mandelträd, pinjer; till vänster Penthelikons höjdsträckning där marmorbroten lysa som vita snöflak ned efter sidorna; till höger Hymettos' åt detta håll skogklädda mjuka sluttningar. Båda se vi Marathonslätten öppna sig, där skogen tar slut, mellan höjderna och havet, den minnesrika slätten med det bragrika namnet. Under den uppkastade höga kullen, som på långt håll redan avtecknar sig mot Egeiska havets djupblåa glitter, slumra sedan ett par årtusenden tillbaka sida vid sida hjältarna som hemburo segern över perserskarorna till Aten.

Vi stå uppe på gravkullens krön, vi speja efter den springande budbäraren. Ilar han inte vägen fram till Aten, där vår bil nyss susade i väg, gör han inte, den tränade löparen, det förut omöjliga för att skyndsamt bringa segerbudskapet till sin älskade stad! Han sätter rekordet — det första Marathonloppet — och sjunker ned med livets sista ord, om segern, från läppar som sluta sig i döden.

Lilla Mrs D., som förtjust äntrat den höga kullen tillsammans med oss, anförtrot mig att "so many people" komma hit — för den vackra utsiktens skull. Några ord av min vän om platsens historiska minne konfundera henne. Hon får i korthet nödiga upplysningar. "How very interesting", blir repliken. Hon är mor till engelska legationssekreteraren i Aten och har för några år sedan gjort en första utflykt till Marathon.

Fredrika åter talar om att slätten nere vid kusten täckes av yppiga skördar. "Vilket monument kunde vara skönare för de tappra, vilkas stoff här hade blandats med jorden", är hennes fråga. "Den säd de sådde var 'flammande' säd, den fortlever även i gravarnas mörker, och i dess spår uppväxa fredens skördar." Det är hennes kommentar vid Soròs, atenarnas Marathongrav.

Kring oss och kring vår bil svärmar det unga Hellas, pojkbysningar från Marathon som enträget bjuda oss buketter av ängsblommornas överflöd, lysande anemoner, violer, gula och vita blommor — mot vedergällning av så många drachmer och lepta som möjligt. I en sänka, mellan de spjutbladiga agaverna, tränges en flock åsnor ivrigt betan-

de de torra växterna. Ett litet allrakäraste — som Fredrika skulle uttryckt sig — åsnefölar får släppa till sig för ett kamerashot, liksom de unga helle- nerna till deras egen grinande förtjusning.

Ädel i sin smala höga resning står vid foten av Soròs en reproduktion i vit marmor av Aristokles' berömda gravrelief över Aristion, den unge helleniske krigaren, funnen i Velanideza och nu i Atens Nationalmuseum. Den höga vita "stelen" står vakt vid Marathongravens i högtidlig, vördnad bjudande skönhet.

Aten i april 1928.

ELLEN KLEMAN.

Från bokvärlden.

Gymnastik med lek och idrott av *Elin Falk*. P. A. Norstedt & Söners förlag.

Ordet gymnastik väcker hos den medelålders generationen (hos den yngre kanske också) ofta minnen av rätt blandat slag. Armar uppåt sträck och armar utåt sträck och vänster om och höger om och indelning till två och så vidare. Detta upprepat om och om igen vid varje lektion. Där fanns nu visserligen roligare rörelser också, mycket roliga till och med, och så länge man var i småklasserna fann man verkligen också alltihop förtjusande, men i de högre klasserna tyckte man nog, att det var bra mycket trevligare att gå ut och hämta sol och luft än att hålla på med gymnastik i en dammig sal.

Låtom oss då till en början med glädje konstatera, att ämnet numera heter "Gymnastik med lek och idrott", det vill säga, att däri inneslutas även sådana rörelseformer, som pläga företagas utom-

hus, som innebära stor omväxling och som i sig själva äro starkt glädjeväckande. Vidare höi dammet i gymnastiksalarna numera i det stora hela historien till. Renlighets- och rörelsehygien ha så förenats att t. o. m. duschanordningar kunna — och enligt gymnasters mening böra — sammanhöra med gymnastiklokalerna. Och vad slutligen ordningsrörelserna beträffar, så intaga de i modern gymnastik en ganska blygsam plats, de få vara med endast där de nödvändigt behövas. De andra rörelserna däremot, de som alltid varit roliga, de ha blivt så många att där kan bli omväxling tillräckligt genom skolans alla klasser.

Anmälarer har därför trott, att det även för den icke fackkunnige kunde vara av intresse att erfara, att en handledning — den första i sitt slag — i denna moderna gymnastik sett dagen. Och även för den icke fackkunnige torde det vid studiet av denna bok stå klart, att gymnastiken så att säga trätt ut i livet som aldrig förr. Den tar upp rörelseformer från det dagliga livet, och, vad ännu värdefullare är, den ger åt arbetsrörelserna i gengäld tillbaka värdefulla lärdomar, som kunna omsättas i förbättrade arbetsmetoder och effektivare vilosätt.

Att så förf. lyckats lösa problemet om åstadkommandet av en även utanför gymnastiksalen så värdefull sak som god hållning, och att hon likaledes listat ut hemligheten med konsten att kunna "spänna av" (d. v. s. låta slappna) de för en givna rörelse icke behövligen musklerna torde nog också senteras även utanför fackgymnasternas krets. Lätt vunna äro dessa resultat givetvis icke. Förf. har brottats med problemen under åtskilliga år och därunder gjort ständigt fortgående observationer och experiment.

För övrigt fylles man vid studiet av denna handledning av djup respekt för ämnet "Gymnastik med lek och idrott". Vilken betydelse kan det ej ha, fysiskt

och psykiskt, för det uppväxande släktet! Och vilka stora fordringar ställer det ej på den lärarkår, som har sig anförtrött dess handhavande!

KAROLINA WIDERSTRÖM.

F.-B.-F. kretsarna

Båstads-kretsen höll den 1 mars ordinarie årsmöte å hotell Båstad under ordförandeskap av fru Ragnhild Nilsson.

Av den föredragna styrelseberättelsen framgick att medlemsantalet vid årsslutet uppgick till 36. Styrelsen hade under året haft tre sammanträden; fyra samkväm för medlemmarna ha under året hållits, och i samband med ett av dessa har kyrkoherden V. Ewald hållit en föreläsning över ämnet: "Några av de senaste upptäckterna från forntiden, särskilt i Sydhalland". Kretsen hade vid årsslutet en kassabehållning av kr. 991:36. Styrelsens berättelse lades med godkännande till handlingarna och ansvarsfrihet beviljades.

Av de i tur avgående styrelseledamöterna återvaldes fruarna M. Ahlgren, N. Ohlsson och R. Kruse samt fröken Maria Graff. I stället för fröken J. Agrell, som avflyttat från orten, valdes fru Emma Berg. Till suppl. i styrelsen valdes fruarna B. Baumgardt och Gerda Sölling samt fröken Ella Sjöbäck. Till revisorer utsågos postmästare Hedda Rosengren samt fröken Karin Berg.

Efter årsmötet höll förbundets sekreterare fröken Ida von Plomgren föredrag över ämnet: "Fredrika-Bremer-Förbundets betydelse för Sveriges kvinnor".

Kretsen Gävle med omnejd hade den 7 mars sammanträde å Centralhotellet.

Att representera kretsen vid ombudsmöte i Stockholm 11—12 april valdes fröken Gripenberg, fru Delin, fröken Sidvall, fru Törjeson och fröken Sundbom.

På förslag av fru Törjeson beslöt kretsen att inbjuda förbundet till ombudsmöte i Gävle 1929.

Därefter höll fröken Ingeborg Wikander föredrag om "Personlighetsbilder från Österns kvinnovärld".

Halmstadskretsen hade årsmöte den 28 februari å Hotell Svea. Årsberättelsen föredrogs, ett sammandrag av räkenskaperna upplästes jämte revisionsberättelsen, varefter styrelsen beviljades full ansvarsfrihet. Den gamla styrelsen omvaldes, ordförande grevinnan Stina Mörner, vice ordförande fröken Anna Ljungberg, kassaförvaltare fröken Ebba Pagander, sekreterare fru Ruth Hernqvist, fru Anna Berggren, fru Vivi Ehnbohm och fröken Olga Lindström. Till mötesvärdinnor omvaldes fru Anna Berggren och fru Alma Spiik. Till revisorer fru Anna Nyström och fröken Marit Olde, med fru Solveig Frummerin och fröken Olga Lundberg till suppleanter. Till representanter för Halmstadskretsen vid årsmötet 1928 i Stockholm utsågos fröken Anna Ljungberg, fru Ruth Hernqvist, fröken Ellen Dominicus och fru Viktoria Bergstrand.

Efter förhandlingarnas slut höll fil mag. Nils Johansson ett intressant föredrag med skioptikonbilder om en resa i Marocko sommaren 1926. Därefter vidtog ett animerat samkväm med sång och supé.

Den 4 april samlades kretsen till en handarbetsafton, varvid så skilda ämnen diskuterades som våra hembiträdens tilltalsord, damernas badfråga och stadens försköning.

Hudiksvallskretsen hade den 1 mars sitt första årsmöte under fru Stina Rodenstams ordförandeskap.

Ordföranden ägnade några ord åt minnet av fröken Astrid Sundberg, som varit ledamot av kretsens styrelse. Härpå följde musik av fru Ingeborg Forss och sång av en kör av flickskolans elever. Fru Viola Lyttkens uppläste tvenne dikter av B. Lundquister.

Sedan års- och revisionsberättelserna föredragits, företogs val av styrelseledamöter. Återvalda blevo fru Olga Rydén, fröken Sigrid Enlund och fru Hildur Sundblad. Efter fröken Sundberg valdes fröken Astrid Fors-

berg, Hedvigsfors. Till styrelsesuppleant efter fröken Forsberg valdes fröken Maria Nilsson, Bergsjö. Styrelsesuppleanten fru Anna Hallgren omvaldes, Samtliga omval gälla för tvenne år.

Till revisorer valdes fruarna Elvira Högman och Fanny Lundberg med suppleanterna fröken Gerda Östman och fröken Inga Persson, Bergsjö.

En verklig högtidsstund blev kretsens afton den 10 mars. Sammankomsten, som var besökt av ett hundratal personer, inleddes med ett pianosolo av fru Greta Brun, varefter en av flickskolans elever sjöng ett par sånger, ackompanjerad av sånglärarinnan fröken Fredriksson.

Ett synnerligen intressant och högst värdefullt föredrag hölls av fil. och teol. kand. fru Lutteman om "Nutida ungdomsproblem".

Nämnas bör också att förbundskretsen passade tillfället att slå ett slag för Hälsingegården, i det att ordföranden, fru Stina Rodenstam, föredrog det upprop, som till förmån för en insamling utsänts av landshövding Lübeck m. fl., och även lyckades få en del belopp antecknade.

Sedan sammankomsten avslutats vidtog i en av skolans lärosalar en tesupé, i vilken ett 50-tal av mötesbesökarna deltog.

Hälsingborgskretsen hade onsdagen den 8 februari klubb- och sällskapsafton. Högläsning och musikalisk underhållning.

Årsmöte ägde rum fredagen den 24 februari under ordförandeskap av fröken Signe Wennberg. Sedan styrelse- och revisionsberättelser föredragits beviljade årsmötet styrelsen full och tacksam decharge. Till styrelseledamöter omvaldes fröken Signe Wennberg, doktor Hanna Christer-Nilsson, fru Astrid Gierow, fröken Leonie Deshayes, fru Lily Månsson, fru Selma Högstedt-Olsson, fru Sigrid Sjövall, fröken Teresa Kjellberg, fru Helga Sjunnesson och nyvaldes fröken Ellida Persson efter fru Aina Åkeson, som avsågt sig uppdraget. Till revisorer omvaldes fröknarna Lotten Bremberg och Elin Witt, till revisorssup-

leanter fröknarna Olga Francke och Agda Ljungberg.

Till representanter vid förbundets årsmöte i Stockholm omvaldes fröknarna S. Wennberg, L. Deshayes, T. Kjellberg, fruarna A. Åkesson, S. Högstedt-Olsson, H. Sjunnesson, S. Sjövall, L. Månsson och A. Gierow. Efter förhandlingarna höll fröken Ida von Plomgren föredrag om "Fredrika-Bremer-Förbundets betydelse för Sveriges kvinnor". Därefter samkväm med sång av fru Anna Mårtensson och fröknarna Alma Löfquist och Elsa Pedersén. Vid pianot fröken Margit Högstedt.

Vid klubbafton den 8 mars berättade doktorinnan Helga Sjunnesson om "Sandvigs samlingar i Lillehammer" med illustration av balloptikonbilder.

Fru Elisif Théel, Stockholm, gav den 29 och 30 mars en kurs i mötesteknik. Första dagen: föredrag om "Kvinnornas deltagande i det offentliga arbetet". Efter föredraget preparation av följande dags "stadsfullmäktigesammanträde". Andra dagen: fingerat stadsfullmäktigesammanträde.

Upplysningsbyrån har under mars månad anordnat följande upplysningsföredrag för avgående elever ur flickskolornas och högre folkskolans högsta klass och flickseminariets sista avdelning:

Instruktionssköterskan vid Södra Sveriges Sjuksköterskehem Elsa Bergholtz: "Om sjuksköterskans och barnmorskans kall"; Doktor Hanna Christer-Nilsson: "Om läkarens kall"; Fru Alette Been: "Barnavården, dess innebörd och existensmöjligheter"; Fröken Karin Österlund: "Sömnads- och modistyrket"; Fru Elisif Théel: "Några grenar inom socialt arbete".

Härnösandskretsen hade sitt första årsmöte den 2 mars. Till styrelsemedlemmar valdes: fröken Emma Westerström, ordf. och sekr., fru Ellen Bucht, v. ordf., fröken Gerda Agrell, fröken Edith Lindberg och fröken Olga Berglund, kassaförvaltare. Till revisorer valdes fru Gusten Edelsvärd och fröken Aina Wallén samt till suppleant fröken Anna Abrahamsson. För-

eningen beslöt att upprätta en byrå, som skulle lämna råd och upplysningar till unga kvinnor vid val av levnadsbana. Vidare dryftades frågan om bildandet av en blomsterfond, till vilken kretsen skulle ta initiativet.

Karlskronakretsen hade den 29 mars en franskbetonad sammankomst, som blev synnerligen uppskattad av deltagarna. Fröken Märta Zachrisson höll ett intresseväckande föredrag om fransk litteratur, varvid hon ingick på en del författares arbeten med redogörelser för innehållet och citat. Det givande föredraget blev varmt uppskattat. Därefter bjöds på mycken och vacker musik, bl. a. sjöngs franska sånger av friherrinnan Elsa Posse, och friherrinnan Eva Sparre och haron Erik Sparre utförde några musikstycken på resp. piano och fiol. Efter tesupén läste fru Margit Carlbring, uppfostrad i Frankrike, fransk poesi och prosa. Den njutningsrika aftonen gav deltagarna både glädje och behållning.

Karlstadskretsen höll den 29 febr. sitt femte årsmöte, till vilket medlemmarna talrikt infunnit sig. Som ordförande fungerade fru G. Hellberg.

Kretsen räknade vid årets slut 176 medlemmar, en ökning från föregående år med 31. Räkenskaperna balanserade å en summa av 1,050:83.

Efter beviljad ansvarsfrihet valdes till ordinarie styrelsemedlemmar fru Gerda Hellberg, fru Nancy Enwall-Gardell, fru Elsa Lovén, fröken Edit Ahrenlöf (alla omvalda) samt lektor Karin Ringenson (förut suppleant). Fröken Stina Mide, som varit suppleant i styrelsen sedan kretsens tillkomst, hade anhållit att ej komma ifråga. Till suppleanter nyvaldes fruarna Lisa Olde-Holmberg och Inez Lundholm.

Till ombud för kretsen vid Fredrika-Bremer-Olsson och nyvaldes fru Elisabeth Ahlberg; till deras suppleanter omvaldes fru Ruth Liljus och fröken Thyra Freding.

Till ombud för kretsen vid Fredrika-Bremer-Förbundets stundande årsmöte i Stockholm utsågos fruarna Hellberg, Gardell och

Undén-Lundgren med fröken Inez Frykberg som suppleant.

Årsmötet avslutades med ett farväl till friherinnan Sigrid Leijonhufvud, aftonens hedersgäst. Ordföranden tackade friherinnan L. för den tid hon tillhört kretsen och dess styrelse samt överräckte som avskedshälsning från kamraterna i styrelsen Fredrika Bremers Amerika-bok.

Landskronakretsen höll sitt årsmöte den 23 februari. Års- och revisionsberättelser föredrogs och ansvarsfrihet beviljades. Inbjudning till årsmötet i Stockholm den 11 och 12 april framfördes. Vidare meddelade styrelsen att den med fru Elisif Théel avtalat om en kurs i mötesteknik den 28 mars.

Efter årssammanträdet höll fröken Ida von Plomgren att livligt uppskattat föredrag över ämnet: "Varför bör varje kvinna vara medlem av Fredrika-Bremer-Förbundet?" Mötet avslutades med samkväm och tesupé varunder fröken Nelly Breeby läste upp dikter av Dan Andersson, Erik Lindorm m. fl.

Lundkretsen firade den 22 februari sitt 100:de möte med att fröken Ida von Plomgren höll föredrag om "Varför bör varje svensk kvinna tillhöra Fredrika-Bremer-Förbundet?" Mötet inleddes med en prolog av fru Karin Mortensson som på sitt kända humoristiska sätt lät en del av de gångna årens styrelseledamöter passera förbi. Efteråt föredrogs några sånger av doktorinnan Y. Sjögren, ackompanjerad av professorskan M. Kallenberg.

Malmökretsen hade den 27 mars sitt tredje kretsmöte för året.

Sedan ordföranden, fru E. Quensel, hälsat de närvarande, påminde hon om det kommande årsmötet i Stockholm den 11 och 12 april samt meddelade dess program.

Föredrag hölls av dr H. Hirschlaff från Hälsingborg med ämne "Kåseri omkring begreppet begåvning". Det utomordentligt intressanta och upplysande föredraget åhördes av det talrika auditoriet med spännt intresse.

Efter föredraget följde samkväm med tesupé.

Norrköpingskretsen höll den 7 mars sitt årsmöte å Hushållsskolan Margaretas festvåning. Ansvarsfrihet beviljades. Styrelsen, som omvaldes, består av borgmästarinnan Fanny Björkman ordf., fröken Greta Leijon v. ordf., fröken Dagmar Wessberg sekr., fröken Emelie Andersson kassaförvaltare, fru Ebba Beckman, fröknarna Dahl, Aurore Klingspor, Esther Lindström, Gerda Malmström, Betty Olsson och fru Hilma Öhman. Suppleanter blevo fru Karin Edlund och fröken Gertrud Helin. Till revisorer utsågos fröknarna Octavia Lundell och Gerda Lundman med fröknarna Anna Nystedt och Hanna Åström som suppleanter.

Till ledamot av stipendieinstitutionens förtroendenämnd i Linköping valdes fru Ebba Beckman. Till representanter vid årsmötet i Stockholm den 11—12 april utsågos borgmästarinnan Fanny Björkman, fru Ebba Beckman och fröken Emelie Andersson. Suppleanter: fröknarna Greta Leijon, Esther Lindström och Dagmar Wessberg.

Efter mötet vidtog samkväm med uppläsning, musik och tesupé.

På inbjudan av Fredrika-Bremer-Förbundets Norrköpingskrets höll föreståndarinnan vid Kjellbergsska seminariet och flickskolan i Göteborg, fröken Thyra Kullgren, lördagen den 10 mars offentligt föredrag i Norrköpings hörsal över ämnet: "Aktuella skolproblem, särskilt med avseende på flickornas undervisning". Talarinnan gav främst en redogörelse för det år 1927 fattade riksdagsbeslutet angående det högre skolväsendets omorganisation och uppehöll sig vidare vid förslaget till kommunal flickskola, som framlagts vid 1928 års riksdag.

Nyköpingskretsen hade den 6 febr. årsmöte i Odd Fellow-logens klubblokal. Sedan ordföranden hälsat de närvarande välkomna, föredrogs års- och revisionsberättelserna och ansvarsfrihet beviljades. Därefter förrättades val av styrelse. I stället för fru Ester Ekengren, som avflyttat från orten, invaldes doktorinnan Ester Bäckström. F. ö. omvaldes enhälligt styrelsen, som sålunda utgöres av: fröken Esther Laurell, ordf., doktorinnan Ester

Bäckström, v. ordf., fröken Gertrud Unger, sekr., fru Marta Swenborg, kassaförvaltare, samt fröken Matilda Olsson. Till suppleanter omvaldes fruarna Elsa Beijbom och Tora Munke. Revisorer blevo ånyo fruarna Karen Widman och Ella Wennberg med fruarna Hedvig Schenström och Walborg Gyllenbåge som suppleanter. Att representera föreningen vid förbundsmötet utsågs fröken Ellen Michelsen med fru E. Wennberg som ersättare.

En del föreningsangelägenheter framlades och diskuterades. Mötet avslutades med tesupé, varefter Mrs. Luker med äkta danskt gemyt kåserade om "Danskt och svenskt" och sång och musik utfördes av fru Smedberg, fru Zettergren, fru Palmgren och herr Ek.

Den 19 mars höll fil. dr Hanna Rydh föredrag om "En arkeologs strövtåg i Egypten". Det intressanta föredraget illustrerades av vackra och delvis unika skioptikonbilder. Föreläsaren uppehöll sig särskilt vid Tutankamons grav med dess rika och utsökt konstnärliga fynd samt hans företrädare Achnatons insats såsom fredsfurste långt före vår tidräkning. Föredragshållaren avtackades och sedan en del föreningsärenden behandlats avslöts aftonen med gemensam tesupé vid långbord, festligt smyckat med ljus och fastlagsris och serpentiner. Sång utfördes av medlemmar av kretsen.

Skellefteåkretsen höll sitt årsmöte den 8 febr. i lilla kyrksalen varvid förekom föredrag, servering m. m. Styrelsen omvaldes. Såsom föreningens mål för kommande arbetsår angavs att arbeta för anställning av en hemsyster inom samhället. — Samskolelärarinnan fröken Vera Fridner höll föredrag över ämnet: "Hem, husmor och tjänarinnor på andra sidan jordklotet." — Möten beslötos hållas en gång i månaden, varvid medlemmarna skulle medha ett handarbete, och är det meningen att dessa arbeten sedan skola säljas för något behjärtansvärt ändamål.

Stockholmskretsen sammanträdde till årsmöte den 21 febr. i Årstaklubben. Års- och revisionsberättelser föredrogos och decharge beviljades för det gångna

årets förvaltning. Till ordförande återvaldes fröken Ellen Kleman och till övriga medlemmar av styrelsen fröken Elsa Ekström, fru Alma Faustman, fröknarna Kerstin Fjetterström, Eva Fröberg och Ida von Plomgren, dr Hanna Rydh och fru Elisif Théel. Efter fru Gertrud Rodhe, som avflyttat från staden, invaldes fröken Axiane Thorstenson. Suppleanterna fru Asta Hägg, fröken Beth Hennings, fru Ebba Odhner, fröken Rigmor Schnittger och friherrinnan Anna Staël von Holstein omvaldes; efter fröken Inger Sundelius, som undanbett sig återval, invaldes jur. stud. Maja Dalén. Efter mötesförhandlingarnas slut höll författarinnan Anna Lenah Elgström föredrag om "New-Englandsandan i amerikansk kultur".

Strängnäs-kretsens årsmöte ägde rum den 2 mars å Flickskolans lokal. Den avgående styrelsen omvaldes. Efter fru Elin Törnberg, som under året avlidit, invaldes som suppleant i styrelsen fru Gerda Wranke.

Efter sammanträdet konstituerade sig styrelsen på samma sätt som förut. Fröken Ninni Huldt ordf., dr Anna Jansson v. ordf., fru Ellen Ekedahl skattmästare, fru Inga Rosenqvist sekr.

Den 9 mars hade kretsen anordnat föredrag av fru Ester Lutteman över ämnet "Nutida ungdomsproblem". Föredraget var ganska talrikt besökt. Efter detsamma var tesupé anordnad.

Kretsstyrelsemöte i Svalöf. Medlemmar av styrelserna för F. B. F-kretsarna i Båstad, Halmstad, Hälsingborg, Kristianstad, Landskrona, Lund, Malmö, Svalöf, Ystad och Växjö, inalles 49 personer, voro den 11 mars samlade i Svalöf till kretsstyrelsemöte, det femte i ordningen.

Som ordförande fungerade fru E. Quensel, Malmö, och fröken S. Wennberg, Hälsingborg, samt såsom sekreterare fru C. Eklundh, Lund, och fröken V. Månsson, Svalöf.

Fru S. Sjövall, Kristianstad, höll ett kort föredrag "Om sexualundervisning vid våra läroanstalter." Mötet enade sig om att en snar hjälp vore av nöden och beslöt att hän-

skjuta frågan till mötet mellan krets nämnd och kretsrepresentanter i Stockholm, ifall den inte togs upp på själva årsmötet därstädes.

Därefter följde en diskussion om vad kretsarna kunna göra för att öka sina respektive läns stipendiefonder. Diskussionen inleddes av fru E. Quensel, Malmö.

Flera styrelserepresentanter redogjorde sedan för vad man i deras kretsar gjort för att få ungdomen med i Fredrika-Bremer-Förbundet. En kort diskussion om lämpligaste sättet att rycka ungdomen med följde därefter.

Till slut dryftades förslag om gemensamma föredragshållare.

Kretsstyrelserna inbjödos att nästa år samlas till möte i Landskrona.

Efter förhandlingarna höll professor Nilsson-Ehle ett synnerligen intressant föredrag om "Ärftlighetsforskningens ställning till befolkningsfrågan".

Umeå kretsen höll sitt årsmöte den 13 mars å rådhuset.

Styrelse och revisorer återvaldes med undantag av lektor Siri Hallström, som på grund av bristande tid undanbett sig återval. I hennes ställe invaldes fru Tekla Nyman.

Styrelsen utgöres således av: fru Fanny Bergström ordf., fru Elsa Grafström v. ordf., fröken Ingeborg Öquist skattmästare, fröken Anna Hörnell sekreterare, fru Bertha Ringstrand och fru Gurli Forsberg.

Den 28 och 29 mars gästades kretsen av fil. och teol. kand. fru Ester Lutteman, som första dagen å Minervas lokal talade om "Nutida ungdomsproblem". Till detta föredrag stodo som inbjudarinnor de flesta kvinnoföreningarna i staden. Den följande dagen talade fru Lutteman på ett av kretsens styrelse anordnat samkväm. Ämne var denna gång "Människogemenskapens konst".

Vid föredraget var den rymliga lokalen fylld till sista plats av en andäktigt lyssnande publik. Även det följande samkvämet hade vunnit en talrik tillslutning, och man uttalade allmänt den önskan, att det måtte snart förunnas kretsen att få hälsa fru Lutteman välkommen åter.

Varbergskretsen hade den 24 febr.

årsmöte å stadshuset. Den förutvarande styrelsen omvaldes: fru Maja Lundgren, ordf., fru Anna Arnman, v. ordf., fröken Tora Lundgren, sekreterare, fröken E. Tjernström, kassaförvaltare, och fru Karin Sundh, mötesvärdinna. Suppleanter: fru Berna Larsson, omvald, samt fru Märta Wallenius, nyvald efter fröken Julia Palm, från vilken avsägelse förelåg. Ordf. framförde ett varmt tack till fröken Palm för hennes mångåriga och intresserade arbete inom förbundet, vars ombud hon i många år varit i Varberg. Revisorer blevo fröknarna Sigrid Holmström och Cecilia Jacobsson med fröknarna Conny Christensson och Hildur Håkanson som suppleanter.

Fröken Thyra Kullgren från Göteborg höll föredrag om "Fredrika-Bremer-Förbundets betydelse i nutiden." Därefter vidtog tesupé och samkväm, under vilket fru Ruth Stenung föredrog en del dikter av Harriet Löwenhielm och Karin Ek.

Kretsen samlades till allmänt möte torsdagen den 22 mars. Till kretsens ombud vid förbundets årsmöte i Stockholm utsågos fruarna Maja Lundgren och Märta Wallenius med fröken Tora Lundgren som suppl.

För övrigt hade aftonen ägnats Ibsenminnet. Fru Märta Wallenius gav en intressant framställning av diktarens liv och verksamhet och läste en del scener ur Brand och Peer Gynt.

Vänersborgskretsen hade årsmöte den 9 mars. Års- och revisionsberättelserna föredrogos och styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Styrelsen omvaldes med undantag av fru Anna av Sandeberg, som avflyttat från orten, och fröken H. v. Sneidern, som undanbett sig återval. I deras ställe invaldes fru Astrid Varing och fröken Emmy Andersson. Även revisorererna omvaldes.

Till representant vid förbundets årsmöte i Stockholm valdes fru Eleonora Lundblad.

Efter förhandlingarna diskussion över ämnet "Cirkeln förtränges" med fru Julia v. Sneidern som inledare.

Den 20 och 21 mars hade kretsen inbjudit fru Gerda Hallgren att hålla undervisnings-

kurs i "svensk, god och vacker föda av svenska varor." Kursen besöktes av flera hundra personer.

Växjö-kretsen hade den 29 febr. årsmöte å stadshusets festsal, under fru Elsa Nordenskjölds ordförandeskap. Av årsberättelsen framgick att kretsen har 132 medlemmar. Revisionsberättelsen upplästes, och beviljades styrelsen full och tacksam ansvarsfrihet. Av de tre i tur att avgå varande styrelseledamöterna omvaldes fru Lilly Sundberg och fröken Elisabeth Johansson, och i stället för fru Karin Lagerberg, som avflyttat från staden, invaldes suppleanten dr Rut Grubb. Till suppleanter omvaldes fru Hanna Lange och nyvaldes fru Eva Nordenskjöld. Revisorer-na, fru Klara Möller och fröken Kerstin Berggren omvaldes, likaså suppleanterna fröken Emilie Lindgren och fröken Alma Nilsson. Till kretsens representant vid årsmötet i Stockholm 11—12 april valdes fru Blenda Sylvan. Efter förhandlingarnas slut höll fröken Ida von Plomgren på sitt kän-

da talangfulla, medryckande sätt offentligt föredrag om "F.-B.-F:s betydelse för Sveriges kvinnor". Sedan vidtog ett animerat samkväm, varunder musikdirektören, fru Hanna Mattson bjöd på synnerligt fin och värdefull musik. Fru Edith Rundqvist framkörde käckt en humoristisk-satirisk monolog av "Snorre", ypperligt illustrerad av fru Hilda Rupert. Avskedsverser i den skämtsamma stilen till den på grund av avflyttning från staden avgående ordföranden fru Elsa Nordenskjöld upplästes av fru Blenda Sylvan. Den trevliga aftonen avslutades med tesupé.

Kretsen hade den 27 mars ett talrikt besökt möte där fru Elisif Théel utmärkt och medryckande ledde en kurs i mötesteknik. Med entusiasm deltog de 20 "stadsfullmäktige" i förhandlingarna och många goda lärdomar fingo kvinnorna att omsätta i samhällsarbetet. Efter förhandlingarnas slut höll fru Théel sitt med största intresse åhörda föredrag om "Kvinnan i samhällsarbetet". Fru Sylvander underhöll med musik. Mötet avslutades med tesupé.

Begär alltid

Kobbs Thé

och godtag ej något annat
om Ni sätter värde på en
hälsosam och aromrik dryck

KONTROLLANT: DOKTOR J. E. ALÉN

Yrkespedagogiska Centralanstalten.

Under sommaren 1928 anordnas i Stockholm följande fortbildningskurs:
Kurs G. För lärarinnor i sömnad vid lärlings- och yrkesskolor för husligt arbete. Tid: 18 juni—28 juli. Ansökningstid: senast 12 maj. Deltagarna kunna erhålla statsunderstöd och viss reseersättning. Närmare upplysningar lämnas av **Yrkespedagogiska Centralanstalten** (Hantverkaregatan 19 n, b. t. h.), **postfack 21, Stockholm 8.** (Tel, 328 04).

Trötthet, Huvudvärk

och därmed följande **illamående** om våren är typiskt för blodbrist. Med järnmedicinen **IDOZAN** övervinnas dessa obehag. **IDOZAN** förordas av läkare. Fås å alla apotek.

IDOZAN A svagt avförande. **IDOZAN B** ej avförande.
Kina-IDOZAN särskilt stärkande.

Kvinnliga kurser börja 7 maj.

- 1) **Huvudkurs.** Ingen inträdesprövning.
- 2) **Övre avdelning.** Goda förkunskaper fördras.

Friplatser och stipendier för alla behövande.

Prospekt från Rektor Bosson, TÄRNA.

STOCKHOLMS ENSKILDA BANKS NOTARIATAVDELNING

Kungsträdgårdsgatan 8, Stockholm

TELEGRAMADRESS:
»Notariatet»

Mottager till vård och förvaltning penningar, värdehandlingar och andra värdeföremål, lämnar råd och hjälp vid kapitalplacering, biträder vid uppsättande o. granskning av testamenten, kontrakt o andra rättsliga handlingar samt ombesörjer sterbhusutredningar och arvskiften.

En av framstående arkitekter utarbetad broschyr,

RUMSKONST och HEMTREVNAD

innehållande villaritningar, rumsinteriorer etc. jämte råd och vägledning vid byggandet och inredandet av ett eget hem, kan på begäran gratis och portofritt erhållas från

Norrköpings Tapetfabrik, Norrköping.

Svenska Skolmuséets

FILMAVDELNING

BEGÄR MUSÉETS KATALOG.

Postadress: Matteus Folkskola,

Uthyr undervisningsfilmer till skolor, föreläsningssällskap och studiecirklar.

Lämnar kostnadsfritt upplysningar rörande film- och andra projektiionsapparaters användande i undervisningens tjänst.

Stockholm, Telefon: 85504.

Innehåll.

Fredrika-Bremer-Förbundets årsmöte i Stockholm den 11—12 april
1928. Av *Ingegerd Palme*.

Den kungl. propositionen angående kommunal flickskola.
Av *Greta Stendahl*.

Ungdomen och fredsidéerna. Av *Anna Kleman*.

Strövtåg under attisk himmel. Av *Ellen Kleman*.

Från bokvärlden.

F.-B.-F.-kretsarna.

Öka hemtrevnaden

med en

HANDÖLS
TÄLJSTENS
KAMIN

Lättskötta. = Bränslebesparande. = Eleganta

Finnas i olika storlekar och prislägen.

Handöls Nya Täljstens och Vattenkrafts Aktiebolag.

Tel. 10180

Birjer Jarlsгатan 33, Stockholm

Tel. N. 5853